

บทที่ 4

**สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม
และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม**

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 รายละเอียดการดำเนินงานของโครงการที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากโครงการทำเหมืองโดยวิธีเหมืองหาบและเหมืองสูบชนิดแร่ดีบุก ของบริษัท เหมืองแร่สิน-ประดิษฐ์ จำกัด ประทานบัตรที่ 33112/16122 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับประทานบัตรที่ 33113/16123 ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5 ตำบลฉลอง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ารายละเอียดการดำเนินงานของโครงการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยพบว่าการขออนุญาตใช้พื้นที่เก็บขังน้ำขุ่นข้นและมูลดินทรายนอกเขตเหมืองแร่ ซึ่งดำเนินการตามหนังสือใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เพื่อการเก็บขังน้ำขุ่นข้นหรือมูลดินทรายนอกเขตเหมืองแร่ ตามใบอนุญาตที่ 1/2559 ดังเอกสารแนบ 3

4.2 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทำเหมืองโดยวิธีเหมืองหาบและเหมืองสูบชนิดแร่ดีบุก ของบริษัท เหมืองแร่สิน-ประดิษฐ์ จำกัด ประทานบัตรที่ 33112/16122 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับประทานบัตรที่ 33113/16123 พบว่า ในปี 2567 กิจกรรมการทำเหมืองของโครงการมีน้อยมาก โดยส่วนใหญ่เป็นการขนทางแร่มาทำการแต่งแร่ พนักงานที่ปฏิบัติงานบริเวณโครงการจึงมีเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่เท่านั้น อย่างไรก็ตาม พบว่า ทางโครงการได้นำมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาดำเนินงาน แต่พบว่ายังไม่ครบถ้วนในบางประเด็น เช่น ไม่ได้จัดสร้างโครงสร้างป้องกันตลิ่งแบบหินเรียง ไม่ได้ทบทวนแผนการหนีภัยหากเกิดดินถล่มให้กับพนักงานและประชาชนในชุมชนใกล้เคียง ไม่ได้ตรวจวัดคุณภาพอากาศและระดับเสียงปีละ 2 ครั้ง ตามมาตรการฯ กำหนด

4.3 สรุปผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1) คุณภาพอากาศ

จากข้อมูลผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในช่วงปี 2564-2565 จำนวน 5 สถานี ได้แก่ พื้นที่โครงการ บ้านเรือนราษฎรใกล้เคียงโครงการด้านทิศตะวันออก (บ้านในดอน) บ้านเรือนราษฎรใกล้เคียงโครงการด้านทิศเหนือ (บ้านเหนือทุ่ง) โรงเรียนวัดเขาน้อย และโรงเรียนฉลองรัฐราษฎร์ประชาสุข พบว่าทุกสถานีอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 24 (พ.ศ.2547) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป

2) ระดับเสียง

จากข้อมูลผลการตรวจวัดระดับเสียงในช่วงปี 2564-2565 จำนวน 5 สถานี ได้แก่ บริเวณพื้นที่โครงการบ้านเรือนราษฎรใกล้เคียงโครงการด้านทิศตะวันออก (บ้านในดอน) บ้านเรือนราษฎรใกล้เคียงโครงการด้านทิศเหนือ (บ้านเหนือทุ่ง) โรงเรียนวัดเขาน้อย และโรงเรียนฉลองรัฐราชูทิศ พบว่าทุกสถานีอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 24 (พ.ศ.2547) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป และตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมระดับเสียงและความั่นสะเทือนจากการทำเหมืองหิน

3) คุณภาพน้ำผิวดิน

จากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2567 จำนวน 8 สถานี ได้แก่ ห้วยเตยก่อนไหลผ่านพื้นที่โครงการ ชุมเหมือง 1 ชุมเหมือง 2 ห้วยเตยหลังไหลผ่านพื้นที่โครงการ คลองอน (ช่วงไหลรวมกันของห้วยเตย และห้วยลุงเกิด) ห้วยเหมืองชวยหลังไหลผ่านพื้นที่โครงการ ห้วยเหมืองชวยก่อนไหลผ่านพื้นที่โครงการ และห้วยลุงเกิด พบว่า ค่าความเป็นกรด-ด่าง สารหนู ตะกั่ว แคดเมียม และแมงกานีส มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2537) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ส่วนปริมาณสารทั้งหมด ปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ ความกระด้างทั้งหมด ความขุ่น แมกนีเซียม และเหล็ก ไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานแต่อย่างใด

4) ดิน และตะกอนดินท้องน้ำ

4.1) **คุณภาพดิน** จากการวิเคราะห์ดิน ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2567 จำนวน 2 สถานี ได้แก่ ดินภายในพื้นที่โครงการจุดที่ 1 และดินภายในพื้นที่โครงการจุดที่ 2 พบว่า ทุกดัชนีตรวจวัดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการค้าขาย เกษตรกรรม และกิจกรรมอื่นๆ ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2564)

4.2) **คุณภาพตะกอนดินท้องน้ำ** จากการวิเคราะห์ตะกอนดินท้องน้ำ ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2567 จำนวน 3 สถานี ได้แก่ ห้วยเหมืองชวย ชุมเหมือง 1 คลองอน (ช่วงไหลรวมกันของห้วยเตยและห้วยลุงเกิด) พบว่า ทุกดัชนีตรวจวัดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเพื่อปกป้องสัตว์หน้าดิน ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพตะกอนดินในแหล่งน้ำผิวดิน พ.ศ.2565

5) คุณภาพน้ำใต้ดิน

จากผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำใต้ดินบริเวณบ่อบาดาลโรงเรียนฉลองรัฐราชูทิศ ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2567 พบว่า ค่าความเป็นกรด-ด่าง ปริมาณของแข็งละลาย ความกระด้างทั้งหมด ความขุ่น แคดเมียม สารหนู ตะกั่ว โปรท ซัลเฟต และเหล็ก มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ.2551 ส่วนปริมาณสารทั้งหมดไม่ได้กำหนดค่ามาตรฐานแต่อย่างใด

6) เศรษฐกิจ-สังคม

จากการสำรวจความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 ตัวอย่าง เมื่อวันที่ 26-30 ตุลาคม 2567 โดยได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของหมู่ที่ 1 บ้านตลาดจันทร์ หมู่ที่ 2 บ้านเหนือทุ่ง หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งเจ้าไชย และหมู่ที่ 5 บ้านไผ่

พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 95.5 ไม่มีความวิตกกังวลในการประกอบกิจกรรมการทำเหมืองของบริษัท เหมืองแร่สิน-ประดิษฐ์ จำกัด และกลุ่มตัวอย่างที่มีความวิตกกังวลร้อยละ 5.0 และกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ร้อย ไม่ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการทำเหมืองแร่ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า **ผลดี** ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการ ได้แก่ ช่วยให้เศรษฐกิจดีขึ้น ร้อยละ 22.0 สร้างงานให้กับประชาชนในชุมชน ร้อยละ 15.5 เสริมสร้างชื่อเสียงให้แก่ชุมชน ร้อยละ 11.4 มีการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ร้อยละ 18.9 และทำให้ชุมชนเจริญขึ้น ร้อยละ 21.7 สำหรับ **ผลเสีย** ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าที่จะเกิดขึ้นจากโครงการ ได้แก่ ปัญหาฝุ่นละออง ร้อยละ 34.1 ปัญหาแรงสั่นสะเทือน ร้อยละ 2.7 ปัญหาการใช้แหล่งน้ำ ร้อยละ 13.0 และเกิดอุบัติเหตุด้านคมนาคมได้ง่าย ร้อยละ 50.3

4.4 ข้อเสนอแนะ

จากการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม พบว่า ในปี 2567 กิจกรรมการทำเหมืองของโครงการมีน้อยมาก โดยส่วนใหญ่เป็นการขนหางแร่มาทำการแต่งแร่ พนักงานที่ปฏิบัติงานบริเวณโครงการจึงมีเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่เท่านั้น อย่างไรก็ตาม พบว่า ทางโครงการได้นำมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาดำเนินงาน แต่พบว่ายังไม่ครบถ้วนในบางประเด็นที่ปรึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) ให้จัดสร้างโครงสร้างป้องกันตลิ่งแบบหินเรียงบนจุดที่คดโค้งของห้วยเหมืองขวยบริเวณหลักหมุดที่ 7, 8, 9 และ 10 ตามแบบแปลนการออกแบบ โครงสร้างป้องกันตลิ่งแบบหินเรียง (Rip-rap) บริเวณห้วยเหมืองขวย
- 2) ให้มีการทบทวนแผนการหนีภัยหากเกิดดินถล่มให้กับพนักงานและประชาชนในชุมชนใกล้เคียงอยู่เสมอ
- 3) ให้ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพอากาศปีละ 2 ครั้ง ตามมาตรการฯ กำหนด
- 4) ให้ดำเนินการตรวจวัดระดับเสียงปีละ 2 ครั้ง ตามมาตรการฯ กำหนด